

Jan Bruynen (42) legt dagelijks een kilometer of veertig af in de omgeving van Grubben-vorst, een dorpje vlakbij Venlo. Weer of geen weer. Op de rolstoel van de natuurliefhebber is een camera gemonteerd. "Ik wil zoveel mogelijk mooie herinneringen vastleggen, voor mezelf en voor anderen."

DOOR JESSIE VAN LOON

Als je leeft, moet je leven

In het echte leven gaan goed en kwaad altijd hand in hand, meent Jan. Bij filmen ligt dat anders. "Je kunt lelijke dingen weglaten in de montage of gewoon niet filmen. Een verkeersbord komt bij mij niet in beeld. Ik ga voor puur natuur!" Het heeft heel wat voeten in aarde gehad voordat Jan aan de slag kon. "Mijn camera en de bediening ervan zijn een technisch hoogstandje. Een groepje van vier man heeft zich samen met mij over het probleem gebogen: de een heeft een waterdichte behuizing gemaakt, een ander heeft iets bedacht om de draaikop waarop de camera gemonteerd is, op de rolstoel te bevestigen." Het grootste probleem bleef de bediening. "Ik ben op

mondbesturing aangewezen. Pas toen een blaasschakelaar die op infrarood werkt in beeld kwam, was het duidelijk dat we in die richting de oplossing moesten zoeken." Uiteindelijk kon Jan in december 2003 voor het eerst op pad met zijn camera.

Het realiseren van het plan heeft ruim vier jaar geduurd. In 1999 nestelde zich bij Jan het idee in zijn hoofd. "Ik had twee keer kantje boord gelegen door complicaties vanwege mijn hoge dwarslaesie, die ik 23 jaar geleden opliep bij een motorongeluk. Juist in slechte periodes is het extra belangrijk om mooie herinneringen te hebben. Daarom wilde ik beelden gaan vastleggen. Ik denk ook dat ik wat bewuster om me heen kijk, méér zie dan de meeste mensen. Dat wil ik graag delen en daarom vind ik het leuk dat mijn filmpjes op televisie komen."

Twee keer per maand zendt streekomroep Reindonk namelijk een 'Jan en Alleman-filmpje' uit, aaneengeschakelde natuuroptnamen met passende muziek eronder. "De muziek moet 'kloppen' met de verhaallijn die ik zie in de beelden. Het monteren is steeds een zoektocht door mijn eigen beeldarchief."

Na de dood van zijn moeder vorig jaar ging Jan er tijdens een storm op uit en filmde twee dagen lang de dreigende lucht, het graan op de velden, afbrekende takken, donkere wolken en bladeren in de knop die het moesten afleggen tegen de wind. Een muziekstuk van Tsjajkovski bleek later precies zijn gevoelens van verdriet en frustratie te 'verwoorden'.

"Veel mensen leken zich niet te realiseren dat ik mijn moeder, de belangrijkste persoon in mijn leven, verloren had. Ze

Foto: Inge Hendelink - Nijmegen

vroegen alleen hoe het nu met mij moest. Mijn moeder heeft me namelijk al die jaren dag en nacht verzorgd. Meteen na het ongeluk hebben mijn ouders gezegd dat ik thuis op de boerderij terug kon komen. Ik zou ook niet

anders gewild hebben. Vergeet niet dat je in die tijd met een dwarslaesie zonder armfunctie veel afhankelijker was dan nu. Kinbesturing, omgevingsbesturing, dat bestond allemaal nog niet. Pas in 1999 kreeg ik een elektrische rolstoel die ik echt goed zelf kon besturen."

mensen aan je lijf. Tegen twaalfen zit ik in mijn stoel en dan ga ik naar buiten. In principe ben ik 365 dagen per jaar op pad. De natuur in. Krijg ik het koud, dan ga ik een tankstation of winkel in om even op te warmen." Jan is inmiddels een bekende verschij-

ning. Gelukkig kan ik vanuit bed de pc bedienen om de filmpjes te monteren nadat een vriend van me ze overgezet heeft op de harde schijf." Aan vrienden geen gebrek. De 'camera-ploeg' is veel voor Jan gaan betekenen en ook onderling is er een hechte band ontstaan. "Hans, een bevriende fotograaf, en Frans, de technicus van de club die de montage van de camera op mijn stoel voor zijn rekening heeft genomen, zie ik vrijwel dagelijks."

De vriendenclub is al bezig met een volgende stap, een meer professionele camera. Jan geniet intussen van de mogelijkheden op dit moment. Zijn wereld lijkt beperkt en speelt zich af in een straal van 30 kilometer rond zijn ouderlijk huis, maar Jan heeft geen groter gebied nodig. "Als je verder van huis gaat, moet je een taxi bestellen en zorgen dat je op een bepaalde tijd op een bepaalde plaats weer klaarstaat. Als ik ergens ben waar het mooi is, wil ik niet op de tijd hoeven letten. Hier ken ik de omgeving als mijn broekzak. In 2002 legde ik 22.600 kilometer af, dus dan weet je het wel."

Met de toekomst houdt hij zich niet al teveel bezig. "Ik leef bij de dag. Soms vragen mensen hoe het later moet. Stel dat mijn vader of broer wegvalt, wat dan? Ik weet het niet, maar heb me ook niet ingeschreven voor een aangepaste woning of wat dan ook. Mocht ik hier niet kunnen blijven wonen, dan zien we wel weer verder. Sommigen vinden dat kop-in-het-zand-steek-politiek, maar misschien ben ik er al eerder niet meer dan zij, wie zal het zeggen?"

Niet dat Jan genoeg heeft van het leven, zeker niet. Het filmen heeft zijn leven een extra dimensie gegeven, maar dat ziet er wel heel anders uit dan hij ooit hoopte. "Ik zou de boerderij overnemen, had een lieve vriendin en hield van motorcrossen. Laten we eerlijk zijn, een leven zonder 'sex, drugs and rock 'n roll', zoals ik het wel eens noem, is niet wat je voor ogen hebt als negentienjarige."

Een levensmotto? "Als je dood bent, mag je rusten. Als je leeft, moet je leven. Elke dag probeer je er weer het beste van te maken. Het is mijn variant op 'roeien met de riemen die je hebt'. Want daar komt het uiteindelijk toch op neer."

Dagelijks op pad

Na de dood van zijn moeder hebben zijn broer en vader de verzorging zo goed mogelijk opgepakt. Daarnaast heeft Jan een PGB. "Dat is erg wennen, want ineens krijg je allerlei verschillende

ning in het dorp en de omgeving. "Veel mensen kennen me als die man met een baard en een zwarte hoed in een rolstoel", lacht hij. Tegen vijfen, zessen keert Jan weer huiswaarts. "Om zeven uur moet ik gaan liggen en aan de

Foto: Inge Hendelink - Nijmegen